

Novine u jurisprudenciji Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine

Pripremio: Edin Čengiđ, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine

Uvod

Za ovaj broj časopisa izabrano je šest odluka Vrhovnog suda Federacije BiH. Radi se o odlukama u kojima su izraženi pravni stavovi o aktuelnim pitanjima iz krivične, građanske i upravne oblasti. Izdvojene su sljedeće odluke: 07 o K 017415 21 Kž 7, 09 o K 038619 21 Kž, 09 o K 031067 19 Kž 4, 42 o Rs 042867 19 Rev, 17 o P 099379 21 Rev i 04 o U 009303 18 Uvp.

Predmet broj 07 o K 017415 21 Kž 7 – U slučaju proširenja istrage, osumnjičenom se mora omogućiti da se izjasni o novim činjenicama koje mu se stavljaju na teret

Činjenice i žalbeni navodi

Rješenjem Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 o K 017415 21 Kv 30 od 21.01.2021. godine, prema optuženima A.D., A.D.2, S.D., D.G., G.O. i G.M. produžen je pritvor koji može trajati do izricanja presude ili nove odluke Suda, a najduže dvije godine računajući od 11.01.2021. godine, kao dana potvrđivanja optužnice, s tim da se kontrola pritvora obavlja svaka 2 (dva) mjeseca od posljednjeg rješenja o pritvoru. Optuženima je pritvor produžen po osnovu propisanom u članu 146 stav 1 tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH).

Protiv navedenog rješenja žalbe su izjavili branitelji svih optuženih. U žalbi braniteljice optuženog A.D. se ukazuje da se optuženom A.D. u činjenični opis djela na teret stavlja dio opisa iz Izvještaja MUP-a ... o počinjenom krivičnom djelu i počiniocu, kodnog naziva „T“, a da Tužilaštvo nije ispitalo A.D. na takav činjenični opis, pa u smislu odredbe člana 240 ZKP-a FBiH u odnosu na taj činjenični opis nije ni moglo podići optužnicu, a time ni na osnovu takve optužnice u kojoj je sadržan prijedlog za produženje pritvora, pritvor produžiti. Također, i optuženi A.D. je u ličnoj žalbi ukazao da se u smislu odredbe člana 240 stav 3 ZKP-a FBiH nije mogla podići optužnica, ukazujući da je dana 17.11.2020. godine pozvan u Tužilaštvo da se izjasni na navode koji mu se stavljaju na teret i da je zahtijevao da mu se ostavi rok za pripremu odbrane, jer su mu predočene neke nove činjenice pa da se radilo o proširenju na novi činjenični opis. Dalje navodi da ga je braniteljica obavijestila da bi se trebao saslušati 11.01.2021. godine i da će nakon toga biti podignuta optužnica, ali je ista podignuta 08.01.2021. godine, a da prethodno nije ispitan.

Odluka

Ispitujući ove žalbene navode, Vrhovni sud Federacije BiH je utvrdio da iz zapisnika Kantonalnog tužilaštva HNK/HNŽ broj T07 o KTO 0027302 20 od 17.11.2020. godine o ispitivanju osumnjičenog A.D. proizilazi da je isti doveden iz pritvora na ispitivanje u svojstvu osumnjičenog (prije toga, ovaj osumnjičeni je u dva navrata tokom istraga doveden na ispitivanja, kojom prilikom je izjavio da će se braniti šutnjom), da mu je potom predočeno **za koje se krivično djelo tereti i koja mu se djela stavljaju na teret**, te da je tom prilikom ovaj osumnjičeni izjavio da mu je potreban rok za pripremu odbrane „obzirom da su u činjenični opis navedene neke nove činjenice koje nisu bile predmet dosadašnje istrage i radi se o proširenju na potpuno novi činjenični opis.“ Nakon toga, završeno je

ispitivanje ovog osumnjičenog bez bilo kakve naznake na zapisniku u vezi s navedenom izjavom osumnjičenog.

Pored navedenog, iz podataka spisa predmeta ne proizilazi da je osumnjičenom A.D. poslije 17.11.2020. godine bila data mogućnost da se u pogledu tih, kako navodi, novih činjenica izjasni, a prvostepeni sud nije utvrdio da li su mu zaista na zapisniku o ispitivanju od 17.11.2020. godine predočene neke nove činjenice koje, kako to on navodi, „nisu bile predmet dosadašnje istrage i radi se o proširenju na potpuno novi činjenični opis“.

Dakle, kako je 08.01.2021. godine podignuta optužnica koja je sadržavala prijedlog za produženje pritvora na osnovu kojeg je, nakon potvrđivanja optužnice, doneseno pobijano rješenje o produženju pritvora, te kako iz pobijanog rješenja ne proizilazi da je sud provjerio navode optuženog A.D. istaknute na ročištu povodom prijedloga za produženje pritvora, a koja optuženi sada ponavlja u žalbi, ovaj Sud je zaključio da je usljed navedenih propusta povrijeđeno jedno od osnovnih prava optuženog A.D., na odbranu, odnosno da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312 stav 1 tačka d) ZKP-a FBiH.

Predmet broj 09 o K 038619 21 Kž – Okolnost da je prilikom ispitivanja u istrazi osumnjičeni iskoristio svoje zakonsko pravo da ne iznosi odbranu i da ne odgovara na postavljena pitanja prvostepeni sud ocijenio kao naročitu okolnost koja ukazuje da će osumnjičeni ometati krivični postupak uticajem na saučesnike

Činjenice i žalbeni navodi

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 o K 038619 21 Kv od 23.04.2021. godine prema osumnjičenom B.A., protiv koga se vodi istraga zbog krivičnog djela Ubistvo iz člana 166 stav 2 tačka b) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, iz razloga predviđenih u članu 146 stav 1 tačke b) i d) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH). U dijelu obrazloženja pobijanog rješenja kojim se obrazlaže postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146 stav 1 tačka b) ZKP-a FBiH prvostepeni sud je naveo da je osumnjičeni B.A. prilikom ispitivanja u istrazi iskoristio svoje zakonsko pravo da ne iznosi odbranu i da ne odgovara na postavljena pitanja, što je po ocjeni tog suda predstavljalo naročitu okolnost koja ukazuje da će osumnjičeni ometati krivični postupak međusobnim dogovaranjem odbrane s mlđb. H.S., s kojim je u saizvršilaštvu počinio krivično djelo za koje je osnovano sumnjiv.

Osporavajući postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146 stav 1 tačka b) ZKP-a FBiH, branitelj osumnjičenog O.M. je u žalbi posebno istakao da prvostepeni sud u pobijanom rješenju nije naveo razloge koji ukazuju na postojanje opasnosti da će osumnjičeni uticati na svjedoke ili saučesnike, odnosno sakriti ili uništiti dokaze, nego da se navode isključivo pretpostavke i daju paušalni razlozi.

Odluka

Ispitujući pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda branitelja osumnjičenog i po službenoj dužnosti, u smislu člana 321 u vezi sa članom 338 ZKP-a FBiH, Vijeće Vrhovnog suda Federacije BiH je našlo da je ovaj prigovor osnovan. Naime, ovaj Sud je u svojoj odluci ukazao na činjenicu da je zakonsko pravo osumnjičenog (u smislu člana 92 stav 2 ZKP-a FBiH) da prilikom ispitivanja u istrazi ne iznosi odbranu i da ne odgovara na postavljena pitanja. To je ujedno i konvencijsko pravo, jer je pravo osobe da sama sebe ne inkriminira sastavni dio prava na pravično suđenje u smislu člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Dakle, korištenje tim

pravom ne može imati štetne posljedice po osumnjičenog jer je u pitanju njegovo pravo, zbog čega se ta okolnost nije mogla uzeti od strane prvostepenog suda kao razlog koji opravdava produženje pritvora po bilo kom pritvorskom osnovu. Kako prvostepeni sud za svoj zaključak o postojanju opasnosti od ometanja krivičnog postupka uticajem na saučesnika mlđb. Harisa Skoku ne navodi niti jedan drugi razlog, time su u pogledu ove odlučne činjenice izostali razlozi u obrazloženju pobijanog rješenja, na što je opravdano ukazano u žalbi branitelja osumnjičenog.

Slijedom navedenog, opisanim propustima prvostepenog suda da navede konkretne razloge za zaključak o postojanju odlučne činjenice učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312 stav 1 tačka k) ZKP-a FBiH, zbog čega je uvažena žalba branitelja osumnjičenog B.A. te na osnovu člana 337 stav 3. ZKP-a FBiH prvostepeno rješenje ukinuto i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Predmet broj 09 O K 031067 19 Kž 4 – Utvrđivanje porijekla i zakonitosti sticanja imovine koja se osigurava privremenom mjerom

Činjenice i žalbeni navodi

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 O K 031067 19 Kpp 10 od 11.10.2019. godine u toku istrage koja se vodi protivosumnjice H.D., M.A., H.E., M.E., P.-invest d.o.o. S., KS I. d.o.o. S., D.E., B.Z., J.J., J.I., D.N. i dr., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342 stavke 2 i 3 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), u vezi s krivičnim djelima Prijevara u privrednom poslovanju iz člana 251 stavke 1 i 3, Prijevara iz člana 294 stavke 1 i 2, Pranje novca iz člana 272 stav 2 u vezi sa stavom 1 u vezi sa članom 128 KZ-a FBiH, u cilju osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom u iznosu od preko 30.000.000 KM, radi postizanja svrhe osiguranja određene su privremene mjere osiguranja imovinske koristi. Određena je mjera zabrane isplate i svakog raspolaganja novčanim sredstvima na računima osumnjičenih i povezanih osoba, po njihovom nalogu ili nalogu trećih lica koje oni ovlaste, u vrijednosti za koju je određena privremena mjera, i to u bankama detaljno navedenim u dispozitivu rješenja.

Protiv navedenog rješenja žalbe su izjavili branitelji svih osumnjičenih. Oспорavajući zakonitost pobijanog rješenja, branitelj osumnjičenog D.N. u žalbi prigovara da nisu bili ispunjeni osnovni uvjeti za određivanje privremene mjere osiguranja imovinske koristi, te da novčani iznos od 49.979,79 KM na računu njegovog branjenika, za koji je pobijanim rješenjem određena zabrana isplate i raspolaganja, ne predstavlja imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom. U tom smislu, branitelj ovog osumnjičenog tvrdi i prilaže dokaze da je taj novčani iznos osumnjičeni stekao po osnovu nasljeđivanja, tj. od prodaje naslijeđenih nekretnina. Osim toga, posebno ističe da iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je vrijeme učinjenja krivičnih djela koja se osumnjičenima stavljaju na teret period od 19.06.2007. do 14.07.2014. godine, a da je njegov branjenik zaplijenjena novčana sredstva stekao u periodu od 04.12.2015. do 30.12.2016. godine, pa da se njihovo sticanje ni u kom slučaju ne može dovesti u vezu s učinjenjem krivičnih djela. Stoga ističe da nijedan vještak nije mogao utvrditi, niti to proizilazi iz bilo kojeg dokaza, da postoji vjerovatnoća da se radi o novčanim sredstvima pribavljenim krivičnim djelom, te da se određivanjem privremene mjere osiguranja ugrožava pravo na imovinu osumnjičenog jer se nezakonito plijene njegova novčana sredstva. Smatra neosnovanim i navode iz pobijanog rješenja da osnovi sumnje da pronađena imovina, odnosno novčana sredstva pronađena na računima kod banaka/fondova osumnjičenih i povezanih lica, predstavljaju imovinsku korist pribavljenu učinjenjem krivičnog djela i da to proizilazi iz dotad prikupljenih dokaza.

Odluka

U vezi istaknutih prigovora branitelja navedenog osumnjičenog ovaj Sud iste nalazi neosnovanim. Naime, Vrhovni sud Federacije BiH u svom rješenju ukazuje na to da su u postupku osiguranja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom irelevantni način i vrijeme sticanja imovine koja se osigurava privremenom mjerom, obzirom da je odredbom člana 17 prethodno navedenog Zakona (na temelju koje odredbe je i donesena privremena mjera) propisano da se privremene mjere određuju u cilju osiguranja oduzimanja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom.

Imajući u vidu da i odredba člana 115 stav 1 KZ-a FBiH propisuje da će se učinitelju krivičnog djela oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako lišenje nije moguće, učinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi, te kako je prvostepeni sud analizom dokaza na koje se pozvao u pobijanom rješenju naveo razloge na kojima je zasnovao svoj zaključak o postojanju sumnje da je učinjenjem krivičnog djela od strane osumnjičenih pribavljena imovinska korist u iznosu od preko 30.000.000 KM, stoga pogrešni navodi na koje branitelji u žalbi ukazuje ne dovode u pitanje pravilnost pobijanog rješenja, jer nije u pitanju odlučna činjenica. Ovo stoga, što u postupku osiguranja privremenom mjerom nije ni potrebno utvrđivati da li je imovina koja je predmet osiguranja stečena krivičnim djelom, nego je potrebno obezbijediti, u smislu člana 115 stav 1 KZ-a FBiH, namirenje imovinske koristi iz imovine koja se osigurava privremenom mjerom, za slučaj nemogućnosti oduzimanja novca, predmeta od vrijednosti i svake druge imovinske koristi koja jeste pribavljena krivičnim djelom. Dakle, kako branitelj u žalbi uopće ne osporava postojanje sumnje da je osumnjičeni D.N. učinio krivična djela za koja se tereti, to se ne može prihvatiti žalbeni navod da nisu bili ispunjeni osnovni uvjeti za određivanje privremene mjere osiguranja, iz razloga koje u žalbi navodi.

Predmet broj 42 O Rs 042867 19 Rev – Kumulacija zahtjeva za naknadu nematerijalne štete i isplatu osigurane sume

Činjenice i revizioni navodi

Predmet spora je bio zahtjev tužitelja da mu tuženi isplati iznos od 54.218,57 KM na ime pravične naknade nematerijalne štete koju je tužitelj, kao zaposlenik tuženog, pretrpio zbog povrede na radu za vrijeme izvođenja građevinskih radova na visini (opasna djelatnost).

Iz činjeničnog stanja koje su utvrdili nižestepeni sudovi proizlazi da je tužitelj bio zaposlenik tuženog na radnom mjestu monter, da je dana 17.9.2017. godine, prilikom izvođenja radova ugradnje termoizolacionih obloga na krovnoj konstrukciji proizvodne hale u mjestu Ruma, Srbija, pao s visine i pretrpio teške tjelesne povrede opasne po život. Dalje je utvrđeno da je tuženi, u svojstvu ugovarača, s V. osiguranjem zaključio ugovor o kolektivnom osiguranju svih uposlenika, uključujući i tužitelja, od posljedica nesretnog slučaja, te da je pravni sljednik V. osiguranje isplatio tužitelju na ime osigurane sume za slučaj invaliditeta iznos od 77.743,04 KM.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su zaključili da se radi o šteti nastaloj u vezi s obavljanjem opasne djelatnosti, pa kako su utvrdili stepen umanjavanja životne aktivnosti tužitelja od 70%, te intenzitet pretrpljenih fizičkih bolova i straha, kao i stepen naruženosti, te da tužitelj nije doprinio nastanku štetnog događaja, usvojili su tužbeni zahtjev za naknadu nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 54.218,57 KM.

Pravno pitanje koje je bilo sporno među parničnim strankama, i koje su rješavali nižestepeni sudovi, a koje se ponavlja i u reviziji jeste da li se ugovor o kolektivnom osiguranju koji je zaključio tuženi

može smatrati ugovorom o osiguranju tuženog od odgovornosti, odnosno da li tužitelj ima pravo na kumulaciju osigurane svote i iznosa naknade nematerijalne štete zbog istog štetnog događaja, u smislu člana 948 stav 2 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, br. 2/92 i 13/93 i „Službene novine Federacije BiH“, br. 29/03 i 42/11; u daljem tekstu: ZOO).

U vezi s tim pitanjem, nižestepeni sudovi su zaključili da tuženi u ovom slučaju nije dokazao da je s osiguravačem V. osiguranje zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti. Naime, iako je tuženi izvršio uplatu premije na osnovu zaključenog ugovora, sudovi su ocijenili da se radi o kolektivnom osiguranju zaposlenika za slučaj nesreće, kojim je osiguranje ugovoreno u korist trećih lica, u čiju korist je i uplaćena ugovorena premija, a ne u korist tuženog, zbog čega sudovi nisu primijenili odredbu člana 948 stav 3 ZOO-a koja se odnosi na nemogućnost kumuliranja naknade i osigurane svote, prema kojoj se iznos koji je isplaćen na ime osigurane sume ima uračunati u utvrđeni iznos naknade.

Sudovi su ocijenili da u konkretnom slučaju kumulacija nije isključena, iz razloga što nije utvrđeno da je tuženi osigurao sebe od odgovornosti, nego je osigurao tužitelja, zajedno s ostalim radnicima, od posljedica nesretnog slučaja (nezgode). Zbog toga tužitelj, kao oštećeno lice, nezavisno od prava na isplatu osigurane svote ima pravo i na naknadu štete od tuženog, kao osobe koja je odgovorna za nastupanje osiguranog slučaja (član 948 stav 2 ZOO-a).

Odluka

I prema ocjeni Vrhovnog suda Federacije BiH, ni iz naziva, ali ni iz sadržaja sporne police osiguranja se ne može zaključiti da je tuženi, kao pravno lice koje se bavi opasnom djelatnošću, s osiguravačem V. osiguranje d.d. zaključio ugovor o osiguranju od odgovornosti iz člana 940 ZOO-a.

Naime, u ovom slučaju se radi o ugovoru o (kolektivnom) osiguranju zaposlenika od posljedica nesretnog slučaja (osiguranje od nezgode), bez obzira gdje i kada se nesretni slučaj desio, iz kojeg se ne vidi da ugovorena premija, koju je tuženi platio u korist tužitelja, pokriva i osiguranje tuženog od njegove odgovornosti prema vlastitim zaposlenicima za štetu uslijed smrti, tjelesne povrede ili povrede zdravlja. Zbog toga je pravilan pravni zaključak nižestepenih sudova da je sporni ugovor zaključen kao ugovor o osiguranju u korist tužitelja kao trećeg lica, a ne u korist tuženog, kao ugovarača osiguranja, tj. da se ne radi o osiguranju od odgovornosti.

Odgovornost tuženog kao poslodavca proizlazi iz odredbe člana 93 stav 1 Zakona o radu („Službene novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18) kojom je propisano da je poslodavac dužan radniku nadoknaditi štetu koju pretrpi na radu ili u vezi s radom po opštim propisima obligacionog prava. Kako u ovom postupku nije utvrđeno da je tuženi ugovorio osiguranje od odgovornosti za tu štetu, u smislu člana 940 ZOO-a, proizlazi da tužitelj ima pravo da mu se šteta naknadi iz oba pravna osnova, prema članu 948 stav 2 ZOO-a, pa je odluka nižestepenih sudova kojom je tuženi obavezan na isplatu utvrđene naknade zasnovana na pravilnoj primjeni materijalnog prava.

Predmet broj 17 O P 099379 21 Rev – Zahtjev za utvrđenje ništavosti ugovora zasnovan na činjenicama koje po materijalnom pravu odgovaraju institutu pobijanja dužnikovih pravnih radnji

Činjenice i revizioni navodi

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje ništavosti ugovora o prenosu nekretnina, koji je između tuženih zaključen dana 15.10.2018. godine.

Navedeni zahtjev tužitelji su, u bitnom, zasnovali na činjeničnim tvrdnjama da oni na osnovu nepravosnažne presude imaju prema prvotuženom novčano potraživanje dospjelo za isplatu (naknada štete), da je pravnu radnju-ugovor o prenosu nekretnina prvotuženi, kao njihov dužnik, preduzeo na njihovu štetu, kao povjerilaca, s ciljem da osujeti naplatu njihovog potraživanja te da prvotuženi nema dovoljno sredstava za ispunjenje njihovog dospjelog novčanog potraživanja.

Prvostepeni i drugostepeni sud su odbili tužbeni zahtjev tužitelja temeljem tri pravna zaključka: da tužitelji nisu tokom postupka dokazali da je sporni ugovor protivan prinudnim propisima ili moralu, temeljeći svoj zahtjev samo na pretpostavci da je stvarna namjera tuženih bila da zaključenjem ugovora prvotuženi izbjegne obavezu plaćanja eventualne štete po presudi općinskog suda; da potraživanje tužitelja po osnovu naknade štete nije dospjelo niti je pravomoćnom presudom utvrđen obim i visina štete; da tužitelji nisu dokazali insolventnost prvotuženog.

Odluka

U konkretnom slučaju, tužitelji su odabrali pogrešan put pravne zaštite, jer isti ne mogu uspjeti u parnici s tužbenim zahtjevom za utvrđenje ništavosti ugovora ukoliko su taj zahtjev zasnovali na činjenicama koje po materijalnom pravu odgovaraju institutu pobijanja dužnikovih pravnih radnji. Pobijanje dužnikovih pravnih radnji je institut obligacionog prava koji pruža povjeriocu iz obligacionog odnosa pravo da u svrhu namirenja svog potraživanja pobija pravovaljana imovinska raspolaganja insolventnog dužnika, namirujući se iz imovine koja više nije vlasništvo dužnika.

Kod poboynih pravnih poslova radi se o ništavim ili rušljivim pravnim poslovima, a kod pobijanja pravnih radnji dužnika objekt pobijanja ne mora uopšte biti pravni posao. U situaciji kada se pobija pravni posao, kao što je to slučaj u predmetnoj parnici, taj je posao punovažan te se pobijanje provodi radi nemogućnosti namirenja povjeriočevog potraživanja. Kako predmetni tužbeni zahtjev, imajući u vidu činjenični supstrat tužbe, ima svoj osnov u odredbama članova 280 do 285 ZOO-a, on ne može glasiti na utvrđenje ništavosti ugovora odnosno pravnog posla, već pobijanje može ići samo za tim da se ograniči djelovanje pravnog posla i time otklone njegovi štetni učinci u odnosu na tužioce, kao povjerioce.

Predmetni ugovor jeste zaključen na štetu tužitelja kao povjerilaca, jer ovaj revizijski sud, suprotno zaključku nižestepenih sudova, ocjenjuje da su tužitelji dokazali insolventnost prvotuženog, ali nije ništav u smislu odredbe člana 103 ZOO-a jer zaključenje pravnog posla da bi se izbjegla prinudna naplata dugovanja prema svojim povjeriocima nije razlog ništavosti. U skladu s odredbom člana 284 ZOO-a pobijani pravni posao dužnika i treće osobe nije pravno nevaljan. Prema odredbi člana 284 ZOO-a, ukoliko sud usvoji tužbeni zahtjev, pravne radnje gube učinak prema tužitelju i to samo koliko je potrebno za ispunjenje njegovog potraživanja, pri čemu treće lice, kao sticatelj, ne gubi pravo vlasništva niti su ugovarači takvog pravnog posla dužni uspostaviti ranije pravo vlasništva, kako je to zahtijevano predmetnim tužbenim zahtjevom.

Dakle, okolnost da je ugovor o prenosu nekretnina zaključen s trećim licem na štetu revidenata, kao povjerilaca, nema, sama po sebi, za posljedicu ništavost ugovora, kako to u svojoj reviziji pogrešno navode tužitelji. Takav ugovor može se samo pobijati pod pretpostavkama iz članova 280 do 285 ZOO-a. To istovremeno ne znači da je isključeno pravo tužitelja da zahtijevaju utvrđenje ništavosti predmetnog pravnog posla na osnovu odredbe člana 103 ZOO-a, ali to ne mogu s uspjehom učiniti na osnovu činjeničnog supstrata koji je utvrđen u predmetnoj parnici, koji predstavlja sadržaj zahtjeva iz odredbe člana 280 u vezi sa članom 284 ZOO-a.

Predmet broj 04 0 U 009303 18 Uvp – Kada je prvostepeni sud po podnesenim tužbama protiv istog osporenog rješenja pogrešno donio dvije pobijane presude, Vrhovni sud će izvršiti spajanje postupaka po zahtjevima za vanredno preispitivanje pobijanih presuda, radi zajedničkog raspravljanja i donošenja zajedničke presude

Činjenice i navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke

Tužitelji D.I. i T.S. su podnijeli tužbe protiv istog osporenog rješenja tuženog Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona, Zenica, broj 12-23-189/11 od 20.07.2017. godine, a Kantonalni sud u Zenici je u posebnim postupcima upravnog spora donio dvije presude, i to presudu broj 04 0 U 009303 17 U od 20.12.2017. godine i presudu 4 0 U 009331 17 U od 16.01.2018. godine.

Protiv navedenih presuda oba tužitelja su Vrhovnom sudu Federacije BiH podnijeli zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Odluka

Vrhovni sud Federacije BiH je ispitao zakonitost pobijanih presuda u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41 stav 2 Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 9/05), te zaključio da je prvostepeni sud trebao izvršiti spajanje oba postupka upravnog spora koji su pokrenuti po tužbama tužitelja D.I. i T.S., u smislu člana 83 stav 1 Zakona o parničnom postupku, a u vezi sa članom 55 Zakona o upravnim sporovima, s obzirom da je u konkretnom upravnom postupku, pokrenutom i vođenom po prijedlogu Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade Federacije BiH (za obnovu postupka okončanog rješenjem broj 03-23-12-1537/98 od 04.10.2007. godine), rješavano kako o pravu tužitelja T.S. na vraćanje u posjed predmetnog stana, tako i o pravu tužitelja D.I. da nastavi koristiti taj isti stan. Dakle, dispozitivom prvostepenog rješenja u cijelosti je odlučeno o predmetu postupka, koji se zasniva na istom činjeničnom i pravnom osnovu (tuženi organ je, u smislu članova 135 i 242 Zakona o upravnom postupku, uvijek dužan provesti jedan postupak i donijeti samo jedno drugostepeno rješenje po izjavljenim žalbama stranaka o čijim pravima i obavezama je rješavano prvostepenim rješenjem).

Kako je prvostepeni sud propustio da o navedenim tužbama, podnesenim protiv istog upravnog akta tuženog od 20.07.2017. godine, odluči zajedničkom presudom, te s obzirom da se i po navedenim zahtjevima za vanredno preispitivanje sudske odluke ustvari cijeni kako pravilnost pobijanih presuda tako i zakonitost osporenog akta tuženog organa, ovaj Sud je izvršio spajanje postupka po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, pod brojem 04 0 U 009331 18 Uvp, podnesenom od strane tužitelja T.S. protiv presude Kantonalnog suda u Zenici, broj 04 0 U 009331 17 U od 16.01.2018. godine, i postupka po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke pod brojem 04 0 U 009303 18 Uvp, podnesenom od strane tužitelja D. I. protiv presude Kantonalnog suda u Zenici, broj 04 0 U 009303 17 U od 20.12.2017. godine, radi zajedničkog raspravljanja i donošenja zajedničke presude pod brojem 04 0 U 009303 18 Uvp.